Міністерство освіти і науки України

ОДЕСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ

Архітектурно-художній Інститут
Кафедра архітектурних конструкцій

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ВАЛОРИЗАЦІЯ АРХІТЕКТУРНОЇ СПАДЩИНИ

Освітній рівень	Третій (освітньо-науковий)	
Програма навчання	вибіркова	
Галузь знань	19	Архітектура та будівництво
Спеціальність	191	Архітектура та містобудування
Освітня програма	Освітньо-наукова програма «Архітектура та містобудування»	
Обсяг дисципліни	**3 кредитів ECTS** (90 академічних годин)	
Види аудиторних занять	лекції (30 годин)	
Індивідуальні та (або) групові завдання	-	
Форми семестрового контролю	іспит	

Викладач:
Єксарьова Надія Максимівна, канд. арх., професор кафедри архітектурних конструкцій, eksareva@gmail.com

В процесі вивчення цієї дисципліни здобувачі вищої освіти знайомляться з методами збереження історико-архітектурної спадщини, її спадкоємного розвитку, адаптації і валоризації згідно з сучасними динамічними вимогами суспільства.

Програмні результати навчання:

ПРН3. Демонструвати достатню компетентність у виборі методів наукових досліджень, оцінюванні результатів наукових розробок, їх наукової новизни та практичного значення, а також щодо порядку впровадження досліджень.

ПРН9. Вміння аналізувати інформаційні джерела, виявляти протиріччя і не вирішені раніше проблеми або їх частини, формулювати наукові гіпотези, ставити та вирішувати завдання, оформлювати наукові роботи, організувати творчу наукову діяльність, роботу над статтями та доповідями у сфері архітектури.

ПРН12. Демонструвати вміння щодо критичного аналізу різних інформаційних джерел конкретних освітніх, наукових та професійних текстів у сфері архітектури, виявляти теоретичні та практичні проблеми.

а саме

*знати***:**

- особливості методики дослідження і проектування в умовах історичного середовища;
- прийоми архітектурної адаптації, пристосування історичних будівель згідно з сучасними вимогами суспільства;
- напрямки валоризації житлової забудови і будівель;
- методи дослідження, прийоми реабілітації пам'яток архітектури;
- прийоми соціально-екологічної гармонізації та реновації індустріального спадку;

володіти:

- сучасними знаннями з методики дослідження і проектування в умовах історичного середовища;
- методикою пошуку найбільш ефективних рішень для складання головних висновків та подальшого дослідження;

вміти:

- виявляти та вирішувати проблеми зі збереження, адаптації і валоризації архітектурних об'єктів;
- враховувати соціальні і технічні аспекти реконструкції історичного середовища
- проводити комплексні наукові передпроектні дослідження, аналізувати конфліктні ситуації у історичному середовищі;
- застосовувати прийоми включення сучасної забудови у існуюче архітектурно-історичне оточення.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№п/п	Назва тем	Кількість годин
1.	Проектно-містобудівні заходи по збереженню архітектурної спадщини міста, його генетичного коду. Адаптивні здібності історичної забудови на динамічні запити суспільства.	2
2.	Ретроспективний огляд підходів до реконструкції, адаптації історичних форм. Понятійний термінологічний апарат. Сучасні тенденції збереження і валоризації історичної спадщини.	2
3.	Феномен архітектурного середовища. Ознаки, аспекти цінності історичних будівель, забудови, її потенціал і функціональна ємність.	4
4.	Алгоритм проектної діяльності в умовах історичного середовища. Комплекс перед проектного аналізу.	4
5.	Прийоми адаптації, пристосування, реконструкції історичної забудови. Основні групи зміни історичної забудови - відповідність узгодженість перебудова, прибудова.	4
6.	Передумови реновації індустріального спадку. Прийоми соціально-екологічної гармонізації, реновації промислових підприємств та їх територій.	6
7.	Методологія дослідження, розробки проектів реабілітації пам'яток архітектури.	4
8.	Історичне житлове середовище: методика його перетворення, творчі підходи. Потенціал приміщень перших поверхів житлової забудови у центрі міста.	4
	Всього	**30**

Критерії оцінювання та засоби діагностики

Мінімальний рівень оцінювання щодо отримання «іспит» за навчальною дисципліною «Збереження та валоризація архітектурної спадщини» складає 60 балів і може бути досягнутий здачею теоретичного матеріалу (усно).

Засоби оцінювання		Мін. кількість балів	Макс. кількість балів
Вид контролю	Кількість у семестрі		
Поточний контроль знань:		30	60
- усний контроль (опитування, бесіда,	8	15	

доповідь, повідомлення тощо);			30
- письмовий контроль (контрольна робота, реферат, тести, виклад матеріалу на задану тему в письмовій формі тощо);	8	15	30
Заохочувальні бали: - Підготовка публікації до друку та/або виступу на конференції - (+) 10 балів - Активність на заняттях - (+) 2 бали	за весь семестр	20	
Підсумковий контроль знань - іспит	1	30	40
Разом		60	100

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи. Форма проведення поточного контролю під час навчальних занять визначається викладачем, що проводить заняття.

У кінці семестру проводиться підсумковий контроль знань з дисципліни «Збереження та валоризація архітектурної спадщини» у вигляді усної бесіди з викладачем (комісією викладачів) по тематиці навчальної дисципліни.

Питання для підсумкового контролю:

1. Актуальні напрями збереження і спадкоємного розвитку архітектурного історичного середовища (АІС).
2. Охоронні і зони регулювання будівництва в АІС.
3. Термінологічні особливості
4. У чому полягає феномен архітектурного середовища.
5. Особливості методики дослідження і проектування в умовах історичного середовища
6. Комплекс перед проектного аналізу. Аспекти дослідження
7. Кількісні і якісні характеристики історичних матеріальних структур
8. Алгоритм проектної діяльності в умовах історичного середовища
9. Прийоми архітектурної адаптації, пристосування історичних будівель згідно з сучасними вимогами суспільства
10. Основні групи змін історичної забудови.
11. Прийоми соціально-екологічної гармонізації та реновації індустріального спадку. Приклади світової практики
12. Передумови реновації індустріального спадку
13. Еволюція формування/реконструкції видатних пам’яток архітектури XIX-XX ст. м. Одеси.
14. Склад науково-проектної документації з реставрації і реабілітації пам'яток архітектури.

15. Актуальність реконструкції та модернізації історичної житлової забудови міст.
16. Прийоми реконструкції за умов високої цінності житлової забудови кінця XIX-поч. XX ст.
17. Прийоми модернізації індустріальної житлової забудови 60-70-х років 20 ст.

Критерії підсумкової оцінки на підставі поточного контролю

Кількість балів за всі види навчальної діяльності	ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно / зараховано
82 – 89	B	добре / зараховано
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно / зараховано

Політика навчальної дисципліни:

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися «Кодексу академічної доброчесності Одеської державної академії будівництва та архітектури»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при нерозв'язності конфлікту доводитися до співробітників відділу аспірантури, Групи сприяння академічній доброчесності Академії.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни;
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Інформаційне забезпечення

Основна література

1. Закон Україні «Про охорону культурної спадщини» https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1805-14
2. ДБН А.2.2-14-2016 Склад та зміст науково-проектної документації на реставрацію пам’яток архітектури та містобудування

3. Бевз М.В. Архітектурно-містобудівне середовище центру історичного міста: ергодизайнерський аспект / М. В. Бевз // Вісн. Харк. держ. акад. дизайну і мистец. - 2005. - No 8. - С. 3-19
4. Дида О.А. Інформативна популяризація архітектури як змістово-просторова складова підвищення атрактивності малого міста / О.А. Дида // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Архітектура. – 2013. - No757.– С. 27-53
5. Лінда С.М. Історизм у розвитку архітектури: автореф. д-ра архіт.: 18.00.01 /С.М. Лінда. - Нац. ун-т «Львів. Політехніка». - Л., 2013. – 34 с
6. Лукомська, З. В. Основи реконструкції та реставрації архітектурних комплексів: навчальний посібник /З. В. Лукомська, В. Я. Василишин - Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2016. - 136 с. http://chitalnya.nung.edu.ua/node/3603
7. Шаталюк Ю.В. Адаптивність в архітектурі. Термінологічний аспект / Ю.В. Шаталюк //Науковий вісник будівництва. -2016;-№6. – С. 105-109. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvb_2016_2_25
8. Chechelnytskiy S., Fomenko O., Folli M. G. Visual ecology of the
9. architectural environment. Kharkiv : «Operativnaya poligrafiya», 2015. - 120 p.
10. Yeksareva N. Genesis of the formation of the cultural and social core of Odessa. VITRUVIO - International Journal of Architectural Technology and Sustainability /Yeksarev V. /Universitat Politécnica de Valéncia. Vol 3, No 2 (2018) pp. 66-77 Valencia, Spain e-ISSN: 2444-9091

Допоміжні джерела інформації

11. Бачинская Л.Г. Типологические аспекты реконструкции жилых домов первых массовых серий/ Реконструкція житла: науково-виробниче видання. - К.: НДІ проектреконструкція, 2005. - Вип. 6. - С. 225-233.
12. Сапрыкина Н. А. Основы динамического формообразования в архитектуре: учебник для вузов / Н. А. Сапрыкина. - М.: Архитектура - С, 2005. - 312 с.
13. Cherkasova E., Lopatko V., Lombardini N. Renovation and revalorization of architectural objects: Textbook. Kharkiv: «Operativnaya poligrafiya», 2015. 130 p.